

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 22P/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6923203668
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Prčová
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2023:6923203668.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

22P/31/2023

Okresný súd Rimavská Sobota, sudkyňou JUDr. Luciou Prčovou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX, všetky mal. deti toho času bytom F. XX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota deti rodičov: matky - G. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX a otca - I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. J. XXX, toho času C. XX a maloletej K. H., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom F. XX, v konaní zast. opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota dieťa rodičov: matky: G. H., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX a otca - L., o návrhu D. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX a A. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a určenia výživného a vo veci ustanovenia poručníka maloletej K. H., nar. XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

22P/31/2023

I. Maloleté deti, A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX a K. H., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti D. H., nar. XX.XX.XXXX a A. H., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom F. XX.

II. D. H. a A. H. sú oprávnení a povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia. Taktiež sú oprávnení a povinní v rovnakom rozsahu spravovať ich majetok v bežných veciach. Ak predpokladajú, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletých detí v podstatných veciach nie je v súlade s ich záujmami, môžu sa domáhať, aby tento súhlas pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

III. D. H. a A. H. sú povinní najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletých detí oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletých detí do cudziny na dobu dlhšiu ako 3 mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí A. B., A. B., C. B., D. B., A. B., E. B. mesačne výživným vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v účinnom znení, na každé dieťa samostatne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota počnúc právoplatnosťou výroku o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a to na dobu najdlhšie do plnoletosti maloletých detí a po plnoletosti maloletých detí k rukám detí.

V. Súd ustanovuje maloletej K. H., nar. XX.XX.XXXX poručníka D. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX.

VI. Ustanovený poručník je oprávnený a povinný zabezpečovať výchovu maloletého dieťaťa, zastupovať ho a spravovať jeho hnutelný a nehnuteľný majetok so starostlivosťou riadneho hospodára. Je povinný dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa maloletému dieťaťu poskytuje.

VII. Poručník je oprávnený a povinný rozhodovať v otázkach týkajúcich sa výchovy, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania maloletého dieťaťa. Je oprávnený a povinný zastupovať maloleté dieťa pri právnych úkonoch, ako aj pred štátnymi orgánmi. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. Poručník je oprávnený a povinný spravovať majetok maloletého dieťaťa, ktoré zastupuje. Ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

VIII. Poručník je povinný súdu podávať každých 6 mesiacov počnúc právoplatnosťou výroku o ustanovení poručníka správu o maloletom dieťati a o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa.

IX. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

22P/31/2023

1. Návrhom doručeným súdu 27.09.2023, sa navrhovatelia rade 1 a 2 domáhali zverenia mal. detí B. a mal. K. H. do ich náhradnej osobnej starostlivosti. V odôvodnení návrhu uviedli, že matka mal. detí, ktorá bola ich dcérou, dňa XX.XX.XXXX zomrela. Od smrti matky starostlivosť o mal. deti prevzal ich otec, ktorý sa vrátil zo zahraničia, kde sa predtým dlhodobo zdržiaval. O mal. deti sa predtým nezaujímal. Starostlivosť otca o mal. deti bola slabá, prevažne ju zabezpečovali starí rodičia –navrhovatelia. Otec často zvykol z domu odchádzať k priateľke a mal. deti nechával samé doma v starostlivosti ich brata I. (pozn. súdu plnoletý brat mal. detí I. B., nar. XX.XX.XXXX). Neskôr sa odsťahoval do obce Janice za priateľkou, aj s menšími deťmi. O staršie deti (navrhovatelia neuviedli ktoré) sa starali oni. Asi pred mesiacom pred podaním návrhu otec nechal všetky mal. deti v starostlivosti navrhovateľov. Deťom bolo potrebné zakúpiť oblečenie, obuv a školské potreby, čo im všetko zaobstarali navrhovatelia. Na pojednávaní dôvody návrhu doplnili a uviedli, že keď boli deti ešte u otca, otec sa potuloval. Jeho priateľka ich vyhodila do dažďa a ich telefonicky kontaktovali susedia, aby pre deti prišli, lebo sa o ne nemá kto starať. Už asi päť mesiacov sa o deti starajú výlučne oni.

2. Uznesením zo dňa 15.10.2023, sp. zn. 22P/31/2023, ECLI:SK:OSRS: 20236923203668.1 súd začal konanie ustanovenie poručníka mal. K. H., nar. XX.XX.XXXX z dôvodu, že matka maloletého dieťaťa zomrela a otec nie je na rodnom liste uvedený a maloletá nemá zákonného zástupcu.

3. Otec maloletých detí sa vo veci písomne nevyjadril. Na pojednávaní uviedol, že nesúhlasí, aby boli mal. deti zverené do starostlivosti navrhovateľov. O deti sa chce starať. Maximálne by súhlasil s tým, aby boli do jeho starostlivosti zverené tri najmenšie deti a ostatné deti môžu byť zverené do starostlivosti navrhovateľov. Neskôr uviedol, že do svojej osobnej starostlivosti žiada zveriť mal. A., K., A. a D.. Následne v priebehu pojednávania opäť uviedol, že chce zveriť iba mal. A., K. a D. a tri staršie deti žiada zveriť do starostlivosti navrhovateľov.

4. Navrhovatelia trvali na zverení všetkých maloletých detí, vrátane mal. K. H., do ich náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že sa otec o deti nedokáže riadne postarať.

5. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že má za to, že je v najlepšom záujme mal. detí, aby vyrastali v náhradnom rodinnom prostredí, kde im bude zabezpečená plnohodnotná starostlivosť a tú v súčasnej dobe starí rodičia deťom zabezpečujú v plnom rozsahu. Podľa kolízneho opatrovníka na základne skutočností vyplývajúcich zo správy zo šetrení vykonaných v rodine mal. detí, správy CDR

Tenenet, o.z. a správy obce Janice a Radnovce, nie je v záujme maloletých detí, aby otec o maloleté deti zabezpečoval starostlivosť.

6. Dokazovanie súd vykonal listinnými dôkazmi a to z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota 10P/94/2022 rozsudkom zo dňa 20.12.2022 č. k. 10P/94/2022-85, z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 10P/59/2023 návrhom na zverenie mal. K. H. do náhradnej osobnej starostlivosti a rozsudkom zo dňa 08.08.2023 č. k. 10P/59/2023-30, z pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 10P/37/2023 návrhom na zverenie mal. K. H. do pestúnskej starostlivosti a uznesením zo dňa 27.04.2023, č. k. 10P/37/2023-18, rodnými listami mal. detí, úmrtným listom matky mal. detí, výsledkami lustrácie rodičov mal. detí v Registri obyvateľov SR, výsledkami lustrácie navrhovateľov v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, výsledkami lustrácie navrhovateľov v Registri trestov GP SR, výsledkami lustrácie otca maloletých detí v Sociálnej poisťovni, správami a potvrdeniami ÚPSVaR Rimavská Sobota na navrhovateľov a otca maloletých detí, správami obce Radnovce o povesti na navrhovateľov v rade 1/, 2/, správami všeobecného lekára navrhovateľov o ich zdravotnom stave, správami kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine maloletých detí, správami o povesti na otca maloletých detí obce Radnovce a správami Centra pre deti a rodiny Tenenet, o. z. o opatreniach sociálnej práce vykonávaných v rodine maloletých detí a zistil nasledujúci skutočný stav vecí:

7. Z výsledkov lustrácie matky a otca mal. detí v Registri obyvateľov SR a správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine mal. detí mal súd preukázané, že mal. deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX.XX.XXXX, D. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú zo vzťahu matky G. H., nar. XX.XX.XXXX a otca I. B., nar. XX.XX.XXXX. Matka mal. detí dňa XX.XX.XXXX zomrela. Navrhovatelia sú starými rodičmi mal. detí z matkinej strany. Z tých istých listinných dôkazov mal súd preukázané, že mal. K. H., nar. XX. XX. XXXX je dcérou G. H., nar. XX.XX.XXXX. Otcovstvo k maloletému dieťaťu nie je určené. Navrhovatelia sú starými rodičmi mal. dieťaťa z matkinej strany.

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota zo šetrenia pomerov v rodine mal. detí a rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 20.12.2022, č. k. 10P/94/2022 – 85 mal súd preukázané, že maloleté deti B. boli týmto rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti matky G. H. a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške minimálneho zákonného výživného v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine na každé mal. dieťa. Styk otca s mal. deťmi upravený nebol. Súd tak rozhodol z dôvodu, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že starostlivosť o mal. deti zabezpečovala ich matka. V zabezpečovaní osobnej starostlivosti zo strany matky neboli zistené nedostatky. Otec mal. detí sa po obdobie asi dvoch rokov do prijatia rozhodnutia súdu o zverení mal. detí do osobnej starostlivosti matky zdržiaval v meste Ózd v Maďarsku, kde žil so svojou priateľkou. Keď pricestoval na Slovensko, zdržiaval sa v domácnosti matky mal. detí, kde prespával. Otec sa o mal. deti nezaujímal, vyživovaciu povinnosť voči nim si neplnil.

9. Z úmrtného listu a výsledkov lustrácie matky mal. detí v Registri obyvateľov SR mal súd preukázané, že dňa 07.02.2023 matka mal. detí zomrela. Z nesporného vyjadrenia navrhovateľov a správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine mal. detí mal súd preukázané, že po smrti matky mal. detí sa otec vrátil z Maďarska do SR, aby zabezpečoval osobnú starostlivosť o mal. deti. Otec sa spočiatku snažil starostlivosť zabezpečovať riadnym spôsobom, časom sa však situácia zmenila a starostlivosť o mal. deti zo strany otca nebola dostatočná. Túto vykonávali prakticky starí rodičia mal. detí z matkinej strany – navrhovatelia 1/, 2/ a starší brat detí I. B. ml. s družkou. Zo správy kolízneho opatrovníka a rodného listu maloletej K. H., nar. XX.XX.XXXX vyplynulo, že maloletá nemá v rodnom liste uvedeného otca. I. B. starší kolíznemu opatrovníkovi uviedol, že sa cíti byť otcom maloletej. Otec si podal na Okresný súd v Rimavskej Sobote dva návrhy na zverenie maloletej do pestúnskej starostlivosti a náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh na zverenie mal. dieťaťa do pestúnskej starostlivosti zobral späť. Návrh na zverenie dieťaťa do jeho náhradnej osobnej starostlivosti zamietol, nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sa o dieťa nestará, ale starostlivosť oň reálne zabezpečuje jeho družka. I. B. sa na súdne pojednávanie konané vo veci zverenia mal. Diany do jeho náhradnej osobnej starostlivosti nedostavil.

10. Zo správy kolízneho opatrovníka a správ CDR Tenenet, o.z. mal súd preukázané, že od smrti matky starostlivosť o mal. deti zabezpečovali prevažne dospelý brat I. B. nar. XX.XX.XXXX a stará matka D. H. nar. XX.XX.XXXX. Otec často odchádzal do obce Janice za svojou priateľkou B. M. a deti nechával

doma v starostlivosti dospelého syna. Niekedy sa nezdržiaval doma aj tri dni. Na stravu v domácnosti prispieval sporadicky, financie nepokrývali rozpočet domácnosti, prevažne im finančne vypomáhala stará matka. Z dôvodu nedostatočnej starostlivosti poskytovanej maloletým deťom zo strany otca sa v rodine vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí, ktoré vykonáva Centrum pre deti a rodiny Tenenet, o. z..

11. Ohľadne bytových pomerov, v ktorých žili maloleté deti zo správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že po smrti matky spočiatku spolu s otcom obývali sociálny byt na adrese F. XXX, kde pôvodne žila s mal. deťmi ich matka. Byt je dostatočne veľký a zariadený bežným nábytkom a elektrospotrebičmi. Vykurovanie je na tuhé palivo. V byte sa nachádza sociálne zariadenie a kúpeľňa. Je tam zavedená elektrická energia a voda. Sú tam vytvorené podmienky na prípravu stravy. V máji 2023 previedol starosta obce Radnovce sociálny byt na najstaršieho syna I. B., nar. XX.XX.XXXX, pretože otec mal. detí neplatil nájom.

12. Zo správy kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že v mesiaci jún sa otec maloletých detí B. presťahoval do obce Janice č. 26. So sebou zobral mal. deti - A. B., E. B., a K. H.. Maloletá D. B. sa v tom čase nachádzala na dlhodobom trojmesačnom liečení v Dolnom Smokovci z dôvodu ochorenia na tuberkulózu. Otec sa s maloletou počas liečenia vôbec nekontaktoval, čo na pojednávaní potvrdili aj navrhovatelia. Po skončení liečenia boli problémy s prevzatím maloletej z nemocnice. Otec nemal vyčlenené finančné prostriedky, aby maloletú mohol ísť z nemocnice vyzdvihnúť.

13. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva aj skutočnosť, že staršie deti, A. a A. neprijali družku otca B. M. a tie po odsťahovaní otca do Janíc zostali v Radnovciach pri plnoletom bratovi I.. Maloletá Jenifer zostala u starej matky.

14. Zo správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov v rodine mal. detí mal súd tiež preukázané, že v súčasnosti otec mal. detí B. žije naďalej na adrese C. XX, v spoločnej domácnosti s družkou B. M. v prenajatom rodinnom dome. Okrem nich tu žijú v prenájme ešte dve ďalšie rodiny. Otec s družkou obývajú jednu väčšiu miestnosť a predizbu. Miestnosť je striedmo zariadená posteľami, starším nábytkom a stolom. Nájomné uhrádza otcova družka. Medzi partnermi boli neustále problémy vyplývajúce z toho, že družka pomáhala otcovi detí so starostlivosťou o ne, pričom otec často odchádzal z domu, vracal sa v podnapitom stave, financie z prídavkov na deti nevynakladal na potreby detí. V takých situáciách družka zvykla deti odniesť do Radnoviec, alebo ich ponechala vonku a odmietala sa o ne starať.

15. Počas pohovoru uskutočneného kolíznym opatrovníkom s mal. deťmi, sa samotné mal. deti vyjadrovali negatívne o správaní otca. Staršie deti sa jednoznačne vyjadrili, že s otcom bývať nechcú. V mesiaci august maloleté deti odviekli všetky k starej matke do Radnoviec. Pri sociálnom šetrení vykonanom 23.10.2023 bol však maloletý A. a E. v starostlivosti otca v Janiciach, kde deti nenavštevovali školu.

16. Zo správy CDR Tenenet, o. z. o priebehu sociálnej práce s rodinou za mesiac september 2023 mal súd preukázané, že v čase sociálnej intervencie v rodine, dňa 20.09.2023 už otec mal. detí B. býval u svojej družky v obci Janice. Maloleté deti zostali v obci Radnovce v starostlivosti plnoletého syna I. B. a jeho družky. Samotný otec sa pracovníkom CDR Tenenet, o. z. vyjadril, že deti chce vychovávať, ale jeho rodičovské zručnosti sú na minimálnej úrovni a z toho dôvodu sa nedokáže o deti postarať. Otec bol pracovníkmi CDR motivovaný, aby sa o mal. deti začal viac starať. Bolo mu vysvetlené, akú starostlivosť mal. deti potrebujú. Bol tiež motivovaný k obmedzeniu užívania alkoholických nápojov a využívaniu finančných prostriedkov na zabezpečenie potrieb detí, nie na nákup alkoholu. Otec sa pred pracovníkmi CDR vyjadril aj tak, že by sa chcel opäť vrátiť do podnájmu, kde predtým býval s maloletými deťmi. Na to, aby mal. deti mohli žiť v Janiciach by bolo potrebné zrekonštruovať tamojší príbytok. Otec a jeho družka boli motivovaní k tomu, aby príbytok (v Janovciach) urobili obývatelným pre mal. deti. Zo správy tiež vyplynulo, pri rozhovore sociálnych pracovníkov so starostkou obce Janice bolo zistené, že otec mal. detí B. je v obci často videný pod vplyvom alkoholu a tiež v spoločnosti ľudí z obce požívajúcich alkoholické nápoje. O svoje deti sa nestará, stará sa o ne jeho družka.

17. Zo správy CDR Tenenet, o. z. o priebehu sociálnej práce s rodinou za mesiac október 2023 mal súd preukázané, že ku dňu 09.10.2023, kedy bola v rodine vykonaná ďalšia sociálna intervencia, sa

všetky mal. deti zdržiavali v obci Radnovce. Starostlivosť o mal. D. a mal. K. v tom čase zabezpečoval plnoletý brat detí I. B. s družkou a o ostatné mal. deti navrhovateľa v rade 1/, 2/. Z pohovoru s mal. deťmi vyplynulo, že sa deti k otcovi vrátiť nechcú. Maloletý A. uvádzal, že sa k nim otec správal hrubo a agresívne. Často bol pod vplyvom alkoholu a veľakrát nebol doma. Maloletým A. bol pristihnutý v susednej dedine s inou ženou ako jeho družkou. Voči maloletému A. bol fyzicky násilný. Maloleté deti zhodne uviedli, že otec o ne nejaví záujem, v Radnovciach ich nenavštevuje. Z detských prídavkov, ktoré na ne mesačne poberá, im iba raz urobil väčší nákup potravín. Inak ich potreby zabezpečujú len starí rodičia – navrhovateľa. Prakticky všetku osobnú starostlivosť o deti v danom čase (09.10.2023) zabezpečovala navrhovateľka v rade 1/, ktorá aj dohliadala na plnenie školskej dochádzky maloletými deťmi. Skutočnosť, že sa otec o maloleté deti nestará a nezaujíma sa o ne, potvrdili pracovníkom CDR Tenenet, o. z. aj ďalší členovia širšej rodiny. Prakticky rovnaká situácia rodine bola zistená aj pri sociálnom šetrení vykonanom 23.10.2023.

18. Zo správy o povesti obce Radnovce na otca mal. detí vyplynulo, že pokiaľ sa otec zdržiaval v obci Radnovce, o svoje maloleté deti sa nestaral, nechával ich samé doma dva aj tri dni. O deti sa vtedy staral starší syn I. B. a jeho družka alebo stará mama.

19. Ohľadne bytových a rodinných pomerov u navrhovateľov v rade 1/ a 2/ mal súd zo správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia v rodine a správ CDR Tenenet, o. z. preukázané, že navrhovateľa 1/, 2/ obývajú rodinný dom na adrese F. XX, ktorý pozostáva z dvoch obytných miestností. Tie sú skromne zariadené. Tretia miestnosť domu je pristavaná, avšak ešte nie je kompletne zariadená. V dome je v súčasnosti zavedená elektrická energia a voda. Navrhovateľa si po intervencii pracovníčky CDR Tenenet, o. z. vymaľovali miestnosti a príbytok si upravili. Podľa konštatovania kolízneho opatrovníka starí rodičia mal. deťom zabezpečujú riadnu starostlivosť, stará matka deťom pripravuje stravu, perie im oblečenie. Pri nástupe do školy im zabezpečila všetky potrebné školské potreby ako aj oblečenie a obuv. Starí rodičia zabezpečujú mal. deťom aj riadnu zdravotnú starostlivosť. U starostu obce Radnovce bolo kolíznym opatrovníkom zistené, že s deťmi absolvovali kontrolné vyšetrenia v Banskej Bystrici, nakoľko dve deti mali tuberkulózu. Od pediatričky mal. detí bolo kolíznym opatrovníkom zistené, že všetky deti sú zaočkované podľa očkovacieho kalendára a majú absolvované všetky potrebné vyšetrenia. Deti chodia na vyšetrenia v sprievode starej matky. Stará matka dodržiava liečebný režim a pokyny pediatra. Zo správy kolízneho opatrovníka tiež vyplynulo, že mal. deti majú so starými rodičmi vytvorený blízky citový vzťah. Staršie deti sa vyjadrili, že by chceli zostať u starých rodičov.

20. Z potvrdení všeobecnej lekárky navrhovateľov v rade 1/ a 2/ mal súd preukázané, že obaja navrhovateľa sú zo zdravotného hľadiska spôsobilí vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti.

21. Zo správy obce Radnovce o povesti na navrhovateľov v rade 1/ a 2/ mal súd preukázané, že obaja sa na verejnosti správajú slušne, sú nekonfliktní. Ich správanie nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku. Zo strany ostatných obyvateľov obce nie sú na nich žiadne sťažnosti. Obaja sú zapojení do aktivačných činností v obci. Starostlivosť navrhovateľky v rade 1/, poskytovanú maloletým deťom B. a mal. K. H. starosta obce hodnotil ako príkladnú, v rámci jej možností.

22. Z výsledkov lustrácie navrhovateľov v rade 1/ a 2/ v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov mal súd preukázané, že navrhovateľ v rade 2/ sa dopustil jedného priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. d/ zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a to v roku 2019, keď vulgárne vynadal svojej dcére G. H.. Navrhovateľka v rade 1/ sa dopustila priestupku podľa § 50 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch krádežou drevnej hmoty dňa 17.01.2020. Z výsledkov lustrácií navrhovateľov registri trestov mal súd preukázané, že sa nedopustili žiadnych trestných činov, pre ktoré by sa na nich hľadelo ako na odsúdených.

23. Z výsledkov lustrácie otca maloletých detí v Sociálnej poisťovni, správy Sociálnej poisťovne na otca mal. detí a zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota mal súd preukázané, že je nezamestnaný ani nevykonáva podnikateľskú činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba. Nie je zapísaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, naposledy bol vedený v období od 15.11.2019 do 23.08.2021. V období posledných 12 mesiacov nebol poberateľom starobného ani invalidného dôchodku, ani mu nebola vyplácaná dávka v nezamestnanosti. Do mája 2023 otec poberal dávku v hmotnej núdzi. V apríli 2023 bol otcovi vyplatený rodičovský príspevok vo výške 602,- € na mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX (za mesiace 02 a 03/2023). Tento mu ďalej vyplácaný nebol. Od apríla 2023 je

poberateľom rodinných prídavkov na mal. deti B., ktoré mu boli vyplatené v mesiaci apríl 2023 vo výške 720,- €, v mesiaci máj až september 2023 vo výške 360,- € a mesiaci október 2023 vo výške 300,- €.

24. Z potvrdenia Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota mal súd preukázané, že navrhovateľka 1/ je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi spolu zo spoločne posudzovanými osobami A. H. (navrhovateľov v rade 2/) a F. H.. Dávka bola naposledy vyplácaná vo výške 523,- € mesačne.

25. Podľa § 44 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v účinnom znení (ďalej aj Zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naviazujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

26. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

27. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

28. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

29. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

30. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

31. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

32. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto

zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

33. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

34. Podľa § 45 ods. 8 veta prvá a štvrtá Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

35. Podľa § 56 ods.1 Zákona o rodine ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

36. Podľa § 56 ods.2 Zákona o rodine poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

37. Podľa § 56 ods.3 Zákona o rodine ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

38. Podľa § 57 ods. 1 Zákona o rodine ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu.

39. Podľa § 58 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis.

40. Podľa § 58 ods.3 Zákona o rodine poručník je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súdu. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu.

41. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

42. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

43. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

44. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

45. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

46. Primárnym a prirodzeným právom, ale aj povinnosťou rodičov, je osobne sa o svoje deti starať, zabezpečovať potreby pre ich priaznivý fyzický a psychický vývoj, hájiť ich najlepšie záujmy, zastupovať ich a spravovať ich majetok (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine). V prípade, ak rodičia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov starostlivosť o deti nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť, zákon o rodine upravuje možnosť nahradiť starostlivosť rodičov, starostlivosťou inej fyzickej alebo právnickej osoby. Aj keď právo a povinnosť rodičov starať sa o deti je prirodzená, môžu nastať situácie, že biologický rodič nie je s ohľadom na objektívne alebo subjektívne skutočnosti spôsobilý riadne vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti alebo tieto fakticky nevykonáva vôbec.

47. Náhradná osobná starostlivosť predstavuje inštitút zabezpečovania starostlivosti o maloleté dieťa inou osobou inej fyzickej osoby ako rodiča. Do náhradnej osobnej starostlivosti možno dieťa zveriť v prípade, ak rodič osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zanedbáva alebo riadne nevykonáva, či už zo subjektívnych dôvodov, alebo preto, že mu v jej výkone bránia objektívne okolnosti (plnenie povinnej školskej dochádzky, štúdium na škole, pobyt vo výkone trestu odňatia slobody a pod.) a takéto zverenie je v záujme dieťaťa. Zákon stanovuje predpoklady, ktoré musí fyzická osoba spĺňať na to, aby jej maloleté dieťa mohlo byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Týmito predpokladmi sú trvalý pobyt na území SR, spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, ako aj osobnostné a zdravotné predpoklady a vedenie takého spôsobu života osoby, ktorej má byť dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti zverené, ako aj osôb žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti ktorý zaručí, že sa bude náhradná osobná starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. V zásade sa uprednostňuje náhradná osobná starostlivosť vykonávaná rodinnými príslušníkmi maloletého dieťaťa, najmä starými rodičmi maloletého dieťaťa.

48. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že matka mal. detí B. a mal. K. H. zomrela a otec mal. detí B. v súčasnosti nedokáže zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti riadnym spôsobom tak, aby to neohrozilo zdravie a zdravý fyzický a psychický vývoj maloletých detí. Otec maloletých detí v nadmernej miere a často užíva alkoholické nápoje a od smrti matky mal. detí sa o ne nedokázal dostatočne dobre postarať. Nedostatky v starostlivosti otca spočívali v tom, že mal. deti často nechával samé aj na niekoľko dní, nezabezpečoval im stravu ani ďalšie základné potreby (oblečenie, obuv, zdravotnú starostlivosť). Neposielal deti do školy a nedohliadal na ich zdravie. Tieto potreby ako aj samotnú osobnú starostlivosť o deti museli od smrti matky sanovať tretie osoby - navrhovatelia, plnoletý brat mal. detí I. B. ml. s družkou alebo družka otca mal. detí B. M..

49. V dôsledku nedostatočnej starostlivosti o mal. deti zo strany otca musel orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rodine začať vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí, ktoré boli vykonávané Centrom pre deti a rodiny Tenenet, o. z.. Ani tieto nevedli k zlepšeniu situácie.

50. Súd mal na základe vykonaného dokazovania za to, že otec nemá prakticky žiadne rodičovské zručnosti a ani záujem zabezpečovať starostlivosť o svoje maloleté deti a tieto zručnosti nadobudnúť. Záujem zabezpečovať starostlivosť o tri, resp. štyri mladšie deti, ktorý otec verbalizoval na pojednávaní súd nepovažuje za skutočný, ale len formálne deklarovaný, nakoľko mu nezodpovedá reálne správanie otca. Ten od smrti matky mal. detí, ani od začatia vykonávania sociálnych opatrení v rodine, nepodnikol žiadne kroky na to, aby svoju starostlivosť o mal. deti zlepšil, napriek tomu, že k tomu bol zo strany sociálnych pracovníkov opakovane motivovaný a nebránili mu v tom žiadne objektívne okolnosti.

51. Z vykonaného dokazovania bolo tiež zistené, že starostlivosť o maloleté deti B. ako aj o mal. K. H. od smrti ich matky v podstatnej miere a od septembra 2023 prakticky výlučne zabezpečujú navrhovatelia v rade 1/, 2/ s pomocou plnoletého brata mal. detí I. B. a jeho družky. Starostlivosť, ktorú mal. deťom poskytujú je na požadovanej úrovni zo všetkých vyššie uvedených hľadísk. Navrhovatelia sú manželia a majú trvalý pobyt na území SR. Ich zdravotný stav im umožňuje vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Vykonaným dokazovaním neboli zistené také skutočnosti, z ktorých by súd mohol vyvodiť, že by nedisponovali osobnostnými a morálnymi vlastnosťami, ktoré zaručujú, že náhradnú osobnú starostlivosť budú vykonávať v najlepšom záujme maloletých detí. Preto súd, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení § 44 a 45 ods. 1 Zákona o rodine, mal. deti B. a mal. K. H. zveril do spoločnej osobnej starostlivosti navrhovateľov v rade 1/ a 2/, ktorí sú pre maloleté deti po ich rodičoch, najbližšími osobami, ochotnými osobnú starostlivosť o deti zabezpečiť.

52. V súlade s ust. § 45 ods. 8, 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine, súd určil otcovi maloletých detí vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom B. s ohľadom na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Otec maloletých detí nevlastní žiadny majetok a je dlhodobo nezamestnaný. V zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine, je každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Aj keď je súdu z jeho rozhodovacej činnosti známe, že na území Slovenskej republiky existuje dostatok voľných pracovných miest pre človeka so základným vzdelaním, kde by otec mohol dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, vzhľadom na počet detí voči ktorým má vyživovaciu povinnosť (6) mal súd za to, že aj keby sa otec zamestnal, nie je v jeho možnostiach platiť na mal. deti vyššie výživné ako je suma minimálneho zákonného výživného. Tá v súčasnosti predstavuje 36,80 €, teda celková výška vyživovacej povinnosti otca predstavuje 220,80 € mesačne.

53. V zmysle § 45 ods. 8 Zákona o rodine je otec povinný uhrádzať výživné do plnoletosti mal. detí, k rukám Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, následne po dovŕšení plnoletosti, k rukám mal. detí.

54. Vo vzťahu k mal. K. H. mal súd preukázané, že po smrti jej matky maloletá nemá zákonného zástupcu, nakoľko otcovstvo k maloletej nebolo určené. Preto, vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia § 56 ods. 1 Zákona o rodine ustanovil maloletej poručníka - starú matku mal. dieťaťa z matkinej strany, D. H., 21.11.1966, ktorá má plnú spôsobilosť na právne úkony, je bezúhonná a so svojim ustanovením súhlasila. S jej ustanovením súhlasil aj kolízny opatrovník mal. dieťaťa. Ustanovená poručníčka sa, ako osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, bude o maloleté dieťa aj osobne starať. Zároveň súd vymedzil aj ďalšie práva a povinnosti poručníčky. Poručníčka je povinná súdu podávať každých šesť mesiacov od právoplatnosti rozsudku správu o maloletom dieťati a o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa.

55. O trovách účastníkov konania súd rozhodol v súlade s § 52 Zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

22P/31/2023

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva písomne v dvoch vyhotoveniach na Okresnom súde Rimavská Sobota.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa ustanovení § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Ak nebude povinnosť platiť výživné stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení).

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazom pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.